вищої освіти: традиції і тенденції розвитку. *Педагогічні науки*. 2023. № 104. С. 55–62.

3. Дубасенюк О. А. Андрагогічний підхід у підготовці здобувачів вищої освіти. *Journal of Adult Education*. 2024. № 3. С. 12–19.

4. Melliofatri, A., Wahyuni R. Models for Andragogy : A Systematic Review and Meta-Analysis. *ESIC Conference Proceedings.* 2024. URL : https://esiculture.com/index.php/esiculture (дата звернення: 09.11.2025).

5. Digital Andragogical Competences of Ecuadorian Higher Education Teachers during the COVID-19 Pandemic. European Journal of Educational Research. 2021. Vol. 10(2). URL : https://www.eu-jer.com/digital-andragogical-competences-of-ecuadorian-higher-education-teachers-during-the-covid-19-pandemic (дата звернення: 09.11.2025).

УДК 378:147

КЕЙС-МЕТОД В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ТА ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ

Тарасенко О. Д. старша викладачка, наук.спів.
Військова академія (м. Одеса)
Молодовська Ю. С., старша психологиня
ГО «Десяте квітня» в Одеській області
Пірняк В. О. начальниця відділу правового аналізу
юридичного управління апарату Одеської обласної ради
Критенко О. В., наукова співробітниця
Житомирський військовий інститут ім. С. П. Корольова

Батьківщиною кейсів є США, а саме Школа бізнесу Гарвардського університету, де у 1920 р., окрім традиційних занять (лекцій, практикумів),

введено в навчальний процес додаткові, які проводились у формі дискусії зі студентами з розбору конкретної, реальної ситуації. У Західній Європі кейси почали активно використовуватися з 60-х рр. XX ст. Серед зарубіжних вчених, які активно працювали над питаннями використання кейсів можна назвати Е. Монтера, М. Лідере, М. Норфі. У вітчизняній практиці застосування кейсів знаходиться на початковому етапі розвитку. Проте плідно працюють у цьому напрямку спеціалісти українського Центру інновацій та розвитку, серед яких Ю. Сурмін, А. Сидоренко, В. Лобода.

Кейс-метод є методом інтерактивних технологій колективно-групової форми навчання (за О. Пометун). Так, кейс (кейс-стаді) (з лат. – казус – заплутаний випадок, ситуація) – це спеціально підготовлений навчальний матеріал, який містить структурований опис ситуацій, які запозичені з реальної практики. Учасник завжди може придумати свій неповторний варіант рішення.

Мета кейс-методу – спільними зусиллями групи курсантів (студентів, слухачів) проаналізувати ситуацію – кейс, яка має місце у реальному житті і розробити практичне її рішення; закінчення процесу – оцінка запропонованих алгоритмів і вибір кращого в контексті поставленої проблеми. Кейси повинні бути правдивими, реалістичними, однак, в той же час, не обтяженими деталями, бути за тематикою зв’язаними з матеріалом, що вивчається.

Застосування кейс-методу формує такі навички: аналітичні (виділяти суттєву і несуттєву інформацію, аналізувати, класифікувати, мислити чітко і логічно); практичні (вміння застосувати теоретичні знання на практиці); творчі (знаходити альтернативні рішення, розв’язки); комунікативні (вміння вести дискусію, переконувати, кооперуватися в групи); соціальні (вміння слухати, контролювати себе, оцінювати поведінку людей). Переваги технології: можливість перевірити теорію на

практиці; отримання навичок роботи у команді; уміння формулювати питання, аргументувати відповідь; розвиток системи цінностей, життєвих установок, своєрідного професійного світосприйняття; розвиток самостійного мислення; уміння; навчитися знаходити найбільш раціональне рішення поставленої проблеми.

Необхідно зауважити, що кейс-метод активно використовується в освітньому процесі та публічному управлінні.

Тож, у Військовій академії (м. Одеса) розроблено і було впроваджено у навчальний процес на курсах підвищення кваліфікації для науково-педагогічних працівників такі кейси: Кейс № 1: «Формування лідерських якостей у курсантів військового вишу». Ситуація: Ви – викладач вищого військового навчального закладу. У вашій групі є курсанти з різним рівнем мотивації та лідерських якостей. Дехто проявляє ініціативу, бере на себе відповідальність у навчанні та тренуваннях, а інші займають пасивну позицію. Командування поставило перед вами завдання: підвищити рівень лідерських якостей курсантів та сформувати в них відповідальність за підрозділ. Завдання:1. Які методи педагогічного впливу ви використаєте для розвитку лідерських якостей? 2. Як мотивувати пасивних курсантів до активної участі в навчальному процесі? 3. Як організувати групову роботу, щоб кожен курсант відчув відповідальність за загальний результат? 4. Які інноваційні підходи (ігрові методики, ситуаційне моделювання тощо) можуть допомогти у вихованні лідерів? Додаткові умови: 1. У групі є 20 осіб, з них 5 курсантів явно виражені лідери, 10 – нейтральні, 5 – пасивні. 2. У розпорядженні є тиждень для проведення навчального модуля з лідерства. 3. Можливе використання симуляційних тренувань, рольових ігор, фізичних випробувань тощо. Кейс № 2: «Використання штучного інтелекту в підготовці військових фахівців». Ситуація: У Вашому вищому військовому навчальному закладі впроваджують технології штучного інтелекту (ШІ) для покращення

навчального процесу. Зокрема, планується використання ШІ в аналізі навчальних досягнень курсантів, автоматизованих симуляціях бойових ситуацій і персоналізованому навчанні. Проте, серед викладачів і курсантів існує певний скептицизм і страх перед ШІ: 1. Деякі викладачі побоюються, що ШІ може замінити їхню роль у навчанні. 2. Курсанти не довіряють системам на основі ШІ, вважаючи, що вони можуть бути упередженими або неточними. 3. Командування вимагає, щоб ШІ став ефективним доповненням до освітнього процесу, а не просто формальністю. Завдання: 1. Як переконати викладачів у тому, що ШІ є помічником, а не конкурентом? 2. Які приклади використання ШІ в навчанні можна впровадити у військовому закладі? 3. Як мотивувати курсантів активно використовувати ШІ у своїй підготовці? 4. Які ризики пов'язані із застосуванням ШІ у військовій освіті, і як їх мінімізувати? 5. Як забезпечити етичне використання ШІ у навчальному процесі? Додаткові умови: 1. Ви маєте два місяці для впровадження перших елементів навчання з використанням ШІ. 2. Доступні ресурси: симулятори бойових ситуацій, адаптивні освітні платформи, чат-боти для відповідей на запитання курсантів. 3. Командування очікує конкретного плану впровадження з чіткими результатами.

Варто акцентувати увагу, що велику кількість кейсів відпрацьовують майбутні держслужбовці та представники управлінської сфери в Одеському регіональному інституті державного управління і саме на таких дисциплінах: стратегічне управління, територіальна організація публічної влади, управління проєктами в публічній сфері. Активно використовується кей-стаді і у Національному університеті «Одеська національна морська академія»: нещодавно здобувачі спеціальності «Менеджмент» взяли участь у двох бінарних лекціях з управління персоналом, де викладачі поєднали теоретичні знання студентів із реальними кейсами сучасного HR-менеджменту. У Практикумі з

публічного управління та адміністрування знаходмо дуже цікаві кейси, розроблені провідними фахівцями та науковцями: Хаджирадєва С., Шевцова О. «Новий шовковий шлях», Наулік Н. «Стратегічне управління розвитком регіонів у розвинених країнах світу в умовах децентралізації», Біла О. «Перший день на новій посаді». 08 листопада в Одесі на науковій конференції «Регіональний розвиток Одещини: синергія успіху» було представлено успішні результати кейсів з партнерства.

Вищезазначений матеріал дає право твердити, що кейс-метод як активний метод навчання та як технологія у вирішенні управлінських завдань заслуговує на увагу, а його використання у сфері освіти та публічному управлінні дасть змогу у якнайшвидший час та креативно вирішити ряд актуальних питань та завдань.

Література :

1. Дорошенко Г. Г. Сучасні інноваційні технології управління в контексті формування нових систем поглядів на управління. Київ, 2024. С. 14-18.

2. Практикум з публічного управління та адміністрування: зб.навч. кейсів для професійної підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за спец. «Публічне управління та адміністрування». К., 2022. 160 с.

3. Спільна директива стратегічних командувань НАТО «Освіта та індивідуальна підготовка»: (075-007),10 вересня 2025.

4. Тарасенко О., Остапчук Т., Білий Д. Активні методи навчання як основа трансформації військової освіти (на прикладі навчальних занять із дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)»: *зб. тез доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції.* Одеса, 17 жовтня 2025 р. Одеса: Військова академія (м. Одеса). с. 110.